

московськими рашистами українських територіях і зраджують Україну, продають національно свідомих українців московським рашистам.

Отже, є над чим задуматися, є над чим працювати нам в Україні щодо поглиблення розуміння нинішньої місії ЗМІ, діяльності кожного журналіста, політика, депутата в контексті формування свободи слова як усвідомленої необхідності, відповідальності за долю людини, родини, громади, суспільства, духовно соборної національної Української Держави.

Література:

1. Лизанчук В. Психологія мас-медіа : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 420 с.
2. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека : підручник. К. : Нора-Друк, 2006. 320 с.
3. Томак М. Ольга Крижанівська: «Якщо у вас є важлива інформація, ви маєте її опублікувати, незважаючи навіть на те, що президент попросив вас цього не робити». *День*. 2007. 23 березня.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-313-5-20>

МОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ У ПРОТИСТОЯННІ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ

Смородська Д. Р

*студентка IV курсу кафедри PR і журналістики
факультету PR, журналістики і кібербезпеки*

*Київського національного університету культури і мистецтв
м. Київ, Україна*

Під час повномасштабної війни в Україні зокрема медіа грають важливу роль, об'єднуючи громадськість. Як саме? Використовуючи мову національної єдності! Мова єдності, на мою думку, можна назвати антонімом “мові ворожнечі”. Вона є позитивним явищем, яке повинне працювати в інтересах захисту національної безпеки, територіальної цілісності та громадського порядку.

Українська мова – це те, що об'єднує народ. Президент України Володимир Зеленський у вітанні одного разу сказав, що “українська – це мова свободи й волі, могутня зброя українського народу в боротьбі за нашу незалежність і Перемогу”. [1] Тож саме збереження і поширення української мови сприяє розвитку мови єдності, бо не

може український народ об'єднуватися іншою мовою. Правовою основою для здійснення державної мовної політики в Україні є Конституція України (ст. 10) [2] та Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

У той же час Росія століттями намагалася знищити разом з мовою наше культурне національне обличчя, русифікувати українців, спотворити факти нашої історії. Тому перше завдання використання мови національної єдності – це показати незламність ворогові. Масовий перехід на українську, дерусифікація всього українського, стрімкий розвиток і популярність україномовного культурного продукту свідчать, що багато співвітчизників переосмислили й усвідомили важливість національного самовизначення у тому числі й через мову, рівень підтримки якої в суспільстві зріс чи не найбільше за роки незалежності України.

Мова єдності, зокрема, стала поширеною у медіа. Тільки марафон “Єдині новини” є прикладом цього. Ми чуємо об'єднуючі слогани **УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**, на кшталт “Разом до перемоги” тощо. Ми слухаємо новини, в яких нашого ворога узагальнююче почали називати **УКРАЇНСЬКИМИ НЕОЛОГІЗМАМИ**: “рашистами”, “орками”, “свинособаками”. З нашого боку щодо РФ – це є мовою ворожнечі. Але хтось воює на полі бою, а хтось на інформаційному фронті. Ви помітили, як такі словосполучення почали об'єднувати українців? Зараз майже не знайдеш людину, яка не знає, як “правильно” називати росіян, хто такий “хароший русский” і куди має “піти російський військовий корабель”. Загалом висловлювання хоч і можуть вважатись образливими, але є прийнятними під час палких дискусій з питань публічного інтересу.

І знову ж про українську мову. **Усі ці “об'єднуючі” словосполучення і новини повинні поширюватися лише УКРАЇНСЬКОЮ.** Так ще у листопаді 2016 року були запроваджені україномовні квоти на радіо, а у 2017 року – на телебаченні. Тож зараз не менше 35% радіоефіру звучать державною мовою. На телебаченні україномовні передачі, фільми і новини становлять не менше ніж 75%. Новітня історія загалом показує, що розвиток і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на всій території України є важливим елементом забезпечення національної безпеки та національних інтересів України.

Чому під час війни задля сприянню поширення мови єдності не працює цензура? Щодо цієї теми цікавим є дослідження [3], проведене американським науковцем Александром Лавлейсом в університеті Огайо, в якому він порівнює роботу ЗМІ під час Другої світової та нині, у рамках російсько-української війни. Ще тоді стало зрозуміло, що під

час ведення війни цензура буде неефективною. Нацистська Німеччина намагалася припинити радіомовлення BBC під час Другої світової війни і зазнала невдачі. Неодноразові невдалі спроби Росії заблокувати атакувати наші чи західні медіа показує, що ворогу не вдасться сприяти замовчуванню своїх злочинів, а отже цензура працювати не буде. Цензура в Україні щодо різних об'єднуючих висловлювань також неефективна, бо в нас працює свобода слова, як в інших демократичних країнах. У нас вона працює лише на поширення секретної інформації і ніяк не поширюється на дію мови єдності.

Підсумую, що українська мова, у контексті мови єдності – це своєрідний код нації. Сильна та жива державна мова є гарантією присутності країни в площині світової культури й цивілізації та доводить, що Україна жива і єдина. Як сказав співкоординатор руху “Простір свободи” Тарас Шамайда “Державна мова в будь-якій державі – це елемент ідентичності та головний елемент національної єдності та безпеки”. А отже у воєнному протистоянні наша мова, її використання та поширення грає одну з найважливіших ролей.

Література:

1. Привітання В. О. Зеленського з Днем української мови та писемності. [Інтернет ресурс] – <https://www.president.gov.ua/news/vitannya-prezidenta-z-nagodi-dnya-ukrayinskoyi-pisemnosti-ta-79025>
2. Конституція України. [Інтернет ресурс]. <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-i#:~:text=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%2010.,%D1%96%D0%BD%D1%88%D0%B8%D1%85%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%88%D0%B8%D0%BD%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8>
3. Lovelace A. Tomorrow's Wars and the Media. Parameters. 2022. 52(2). [Інтернет ресурс]. <https://press.armywarcollege.edu/parameters/vol52/iss2/15/>